

Čitateljem v pouk in zabavo.

Nippon in ne Japan!

Pisma, ki naj za bodoče sigurno dozežejo naslov na Japonskem, morajo biti naslovljena na »Nippon«. Nekaj dni sem se imenuje Japonska v mednarodnem poštnem prometu s svojim prvotnim imenom, katerega je zgubila pomotoma.

Do imena »Japan« je prišlo na ta način, ker je odkritelj Marko Polo iz Benetk na vožnji v vzhodno Azijo v 13. stoletju čul v prestolici Kitajske v Pekingju od kraljestva na otočju, ki leži v morju še dalje proti vzhodu. Ta bajna vladavina se imenuje Nippon. Nejasnost je ostala do danes, kako da ni Marko Polo prav čul imena Nippon. Dognano je, da je prinesel Polo l. 1275 označbo za kraljestvo vzhajajočega solnca v Evropo. Več nego 6 stoletij so morali prenašati Japonci ime svoje dežele kot posledico slabega slišanja. Japan mesto pravičnega Nippon ni dražilo Japoncev do sredine prejšnjega stoletja, saj do tedaj ni nikdo v kulturnem svetu prav poznal Japonske. Šele pred 80 leti, ko se je prikazalo ameriško brodovje pod admiralom Perry v japonskih pristaniščih in je osvojilo pokrajino nekako s silo z drugimi narodi vred za trgovino, so bili ob tej priliki prisiljeni tudi prebivalci otočja, da so sprejeli tuje ime — Japan. Pred nedavnem se je lotil odprave napačne označbe japonski parlament in zaukazal za bodoče ime Nippon, kar pomenja deželo vzhajajočega solnca. Sedaj so izbacili po šestih stoletjih napako, ki se je urinila svetovnemu romarju Marku Polo.

25.000 sveč.

Kjerkoli na svetu se lotijo dviganja potopljenih ladij, pokličejo na delo italijanske potapljače, ki so ravno v tej stroki prav posebno izurjeni. Ker je delež potapljačev na dvignjenem blagu ter dragocenostih precejšen, se spleča težavno delo, ki je seveda združeno z največjimi naporji. Največ ladij je bilo potopljenih med svetovno vojno. Torpedirali so parnike, ki so prevažali najbolj dragocene tovore in tolikokrat tudi čisto zlato. In sedaj po dvajsetih letih potopa ladij jih zopet dvigajo in iščejo zaklade na dnu morja. Pred nekaj dnevi je bil odposlan italijanski parnik na sevrenoafriško obal pri mestu Tunis, kjer so potopili med svetovno vojno Nemci angleško ladjo, ki je bila natovorjena z dragocenimi kovinami. Ladja se nahaja v globočini 250 m. Za take globine se morajo posluževati potapljači posebnih naprav, da jih ne stisnejo ogromne množine vode. Vsak potapljaški aparat je opremljen z napravo za stisnjeni zrak. Če bi se tudi zrak dovodna cev odtrgala, lahko potapljač pod vodo diha in si pomaga na površje. Potapljaške naprave imajo električno luč z močjo 25.000 sveč, ki sveti potapljaču na dnu morja kakor solnčna svetloba.

Norci, katere so poslušali.

Do sredine 18. stoletja so bile na dvorih knezov ter kraljev dolg čas preganjajoče osebe, katere so imenovali — dvorne norce. Med temi so bili pogosto krat ljudje, ki so se odlikovali z izredno bistroumnostjo. Veselili so se večkrat prostosti, da so smeli bičati z zgovornostjo vpricho najvišjih osebnosti nerednosti v deželi. Na smešen način so povedali resnico knezom ali kraljem.

Dvorni norec je vzel nekoč posodo za sol, ki je bila zgoraj na knežji mizi, in jo je prestavil na spodnji del. Zbrani so ga vprašali začudenjo, kaj naj pomeni ta prestava. Norec se je odrezal kratko:

»Da bo zadoščeno tožbam podložnikov, ki se pritožujejo, ker je sol previsoka.«

Knez je spregledal namigljaj ter je znižal ceno soli.

Ko je sklenil francoski kralj Franc I. svoj nepremišljeni pohod proti Italiji in so se mu dobrikali radi tega sklepa razni lizuni ter podrepniki, je vprašal kralj zbrane klečepazneže, kako bi naj popeljal armado iz Francije v Italijo. Na to vprašanje mu je hitro odgovoril norec:

»Milostni gospod! Obdani ste od slabih svetovalcev. Ti vsi vam delajo načrte in dajejo nasvete, kako bi naj prodri v Italijo, nobeden pa ne zine, kako se boste vrnili.«

Dvorni norec je prerokoval istino. Kralj Franc I. je bil ujet pri italijanskem mestu Pavia.

Angleška kraljica Elizabeta je bila zelo občutljiva, če se je kedó dotaknil njenega res spodtikljivega zasebnega življenja. Radi omenjenih očitkov je napodila z dvora norca. Pozneje pa ga je pomilostila in ga je zopet sprejela z besedami:

»No, James, za bodoče pač ne bodeš več blebetal o mojih navadah?«

Norec je odgovoril: »Ne, veličanstvo! Ne bom več tako skromen, da bi čenčal o zadevah, o katerih govori itak celi London!«

Najbogatejša moža na svetu.

Pred izbruhom svetovne gospodarske krize so bili znani kot največji bogataši industrijalca Ford ter Rockefeller in bankir Morgan. Danes v kraljestvu krize posedata največje premoženje dva posestnika zlatih jam. Prvi je Amerikanec in ravnatelj Lake Shore zlatojamne družbe v Kanadi. Začel je leta 1898 kot navaden iskalec zlata. Sam je našel zlato jamo, iz katere še danes dobiva zlato. Njegovo premoženje cenijo sicer samo na 25 milijonov angleških funtov, vendar je v njegovi

jami še zlate rude za bogznaj koliko milijonov dolarjev.

Drugi zavidanja vredni posestnik zlatih jam je indijski knez v Heiderabadu. Njegovo bogastvo mu priteka iz zlatih jam v Golcondi in znaša njegov letni dohodek 20 milijonov dolarjev. Prihodnje leto bode obiskal ta Indijec London. Na posebnem parniku ga bo spremljalo 300 slug ter uradnikov. Ta indijski knez vlada deželo, ki je dvakrat tolika kakor Angleška in ima 14 milijonov prebivalcev. Po njegovih zakladnicah je nagromadenega najčistejšega zlata, a v prometu ne pozna njegova dežela zlatega denarja.

Knjižnica jedilnih listov.

Nobena novost ni trditev, da so na svetu tudi zbiratelji jedilnih listov. — Glavni kuhar v hotelu Astor v Njujorku je zbral tekom enega leta 12.000 raznih jedilnih kart, o katerih piše ameriško časopisje cele strani. Ena od omenjenih kart je z dne 10. maja 1896, ko je bil sklenjen v nemškem mestu Frankfurt mir in je priredil ob tej priliki nemški cesarski par slovesno pojedino. Poseben ponos iz kuharjeve zbirke je jedilni list poročnega zajutjeka holandske kraljice. Biser jedilne karte je kosilo, katerega je dal poznejši angleški kralj Edvard VII. kot princ Valeški japonskemu vladarju na krovu potniškega parnika »Hongkong«. Kot posebnost velja jedilni list, ki je bil sestavljen ob priliki pojedine na konjih v Hydeparku v Londonu. Poseben jedilni list je bil izdan ob priliki prireditve pojedine v notrajnosti »kipsa svobode« v Njujorku.

Točno 1.000 cerkv. pesmi

se nahaja v Vencu sv. pesmi.

V Vencu se nahajajo pesmi za vse različne prilike, za sv. mašo, za popoldansko službo božjo, za advent, božič, veliko noč, za praznike raznih svetnikov, za posebne prilike, kot pri poroki, pri pogrebu, pri misijonih, novomašnikom, za birno, za nove orglje, za razne cerkvene bratovščine itd.

Pesmi se lahko uporabljajo tudi za citate v cerkvenih govorih, za deklamacije pri raznih prireditvah. Prepevaj Gospodu vsa zemlja — pravi sv. pismo. Kakor smo sv. pismo dali narodu po lastnih cenah, tako dajemo tudi to lepo knjigo, ki je enaka po obsegu — ima 532 strani — po enakih cenah: broširan izvod 6 Din, v polplatno vezan 8 Din, v celo platno 15 Din, poštnina posebej.

Organisti, ker ste junaki, poščite na te pesmi melodije, pa boste imeli za vsako priliko primerno pesem!

Venc sv. pesmi se naroča pri:

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.